

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**  
**[CURRENT ISSUES IN TRANSLATION STUDIES]**

**УДК 81'25**

*Стаття надійшла до редакції [Article received] – 12.02.2021 р.*

*Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]*

*Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 20.02.2021 р.*

*Оригінальність тексту [The originality of the text] – 96.43 %*

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2021.39.15>

**ВІДТВОРЕННЯ ІДІОСТИЛЮ ЙОРГОСА СЕФЕРІСА В ПЕРЕКЛАДАХ**  
**УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

***Тетяна Вікторівна Любченко*** (м. Київ, Україна)

[tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua)

кандидат філологічних наук, доцент  
кафедри романської і новогрецької філології і перекладу,  
Київський національний лінгвістичний університет  
(Міністерство освіти і науки України)  
03150, м. Київ, вул. Велика Васильківська, 73

***Валерія Валентинівна Васильченко*** (м. Київ, Україна)

[valeriiavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriiavasylichenko@gmail.com)

магістрантка кафедри романської і новогрецької філології і перекладу,  
Київський національний лінгвістичний університет  
(Міністерство освіти і науки України)  
03150, м. Київ, вул. Велика Васильківська, 73

*У статті проаналізовано поняття «ідіостиль», його зв'язок із терміном «ідіолект», різні погляди дослідників щодо співвідношення цих термінів; досліджено підходи до вивчення ідіостилу та трактування поняття «ідіостиль перекладача». Вивчено етапи формування індивідуального стилю письменника, а також специфіку перекладу поетичних творів та їх особливості. Визначено основні фактори формування ідіостилу Йоргоса Сеферіса та його характерні риси. Проаналізовано*

---

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznastva])

**Reproduction of the Idiodystle of George Seferis in Translations into Ukrainian** (in Ukrainian) [Vidtvorennya idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Liubchenko T. V. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Vasylichenko V. V. [Vasy'l'chenko V. V.], [valeriiavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriiavasylichenko@gmail.com)

*поезію Й. Сеферіса та її переклади з точки зору відтворення внутрішньої і зовнішньої матриці поетичного твору та ідіостилю письменника. Здійснено зіставний аналіз перекладів відносно домінування індивідуального стилю перекладача над ідіостилем автора.*

**Ключові слова:** ідіостиль, ідіолект, індивідуально-авторська картина світу, перекладач, поетичний переклад, Йоргос Сеферіс, поезія, внутрішня та зовнішня матриця поетичного твору.

## REPRODUCTION OF THE IDIODYSTLE OF GEORGE SEFERIS IN TRANSLATIONS INTO UKRAINIAN

**Tetiana V. Liubchenko** (Kyiv, Ukraine)

[tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua)

PhD (Philology), Associate Professor at Department of Romance  
and Modern Greek Philology and Translation,  
Kyiv National Linguistic University  
(Ministry of Education and Science of Ukraine)  
03150, Kyiv, 73, Velyka Vasylkivska Str.

**Valeriia V. Vasylchenko** (Kyiv, Ukraine)

[valeriiavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriiavasylichenko@gmail.com)

Master`s student at Department of Romance and Modern Greek Philology and Translation,  
Kyiv National Linguistic University  
(Ministry of Education and Science of Ukraine)  
03150, Kyiv, 73, Velyka Vasylkivska Str.

*This article analyzes the concept of "idiostyle", its connection the term "idiolect", researchers' different views to the co-relation of these two terms, which often contradict each other. The article presents the views of researchers who consider "idiolect" a broader concept, which includes "idiostyle", those ones who believe, conversely, that "idiostyle" is a hyperonym, and "idiolect" is a hyponym as well as those who consider these concepts to be interchangeable. A conclusion is drawn as to which concept may be considered broader. Various approaches to the study of "idiostyle", the concept of "translator's idiostyle" and the influence of the translator's individual style on the author's idiostyle on the example of the works of George Seferis are studied. The stages of formation of the individual style of the writer are also studied in this article, as well as the process of translation of poetic works, features of the external and internal matrix of the poetry, etc. The tasks and difficulties faced*

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Відтворення ідіостилю Йоргоса Сеферіса в перекладах українською мовою (Українською) [Vidtvorennja idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Любченко Т. В. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Васильченко В. В. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriiavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriiavasylichenko@gmail.com)

by translators in the work on the translation of poetic works are considered in this study. The article examines the difficulties in reproducing the individual style of the author and "muffling" the idiosyncrasy of the translator when translating poetic works. The knowledge of the idiolect of the Greek writer George Seferis has been improved in this article. The main factors of formation of George Seferis's idiosyncrasy are determined. The author's life path is researched and his poetry is analyzed to determine the characteristic features of his individual style. His life experience, worldview, historical events, traditions and innovations in his works, etc. all formed his specific individual style, which was explored in the article. The poetry of G. Seferis and its translations into Ukrainian by Hellenist translators such as Iryna Betko, Ivan Drach, Svitlana Yovenko, Maryna Maryschuk, Oleksandr Ponomariv, Larysa Skyrda, Tetyana Chernyshova, and Andriy Savenko, are analyzed in terms of reproduction of the internal and external matrix of the poetic work and idiosyncrasy of the writer. The works of different translators are compared in relation to the dominance of their individual style over the idiosyncrasy of the author.

**Key words:** idiosyncrasy, idiolect, individual-authorial picture of the world, translator, poetic translation, George Seferis, poetry, internal and external matrix of a poetic work.

### Вступ

У сучасних лінгвістичних дослідженнях значна увага приділяється вивченню проблеми індивідуально-авторської картини світу. Вважають, що втіленням індивідуально-авторської картини світу, є індивідуальний стиль (тобто ідіостиль) окремого автора. Поняття ідіостиль, а також дотичні до нього терміни такі як ідіолект, індивідуально-авторська картина світу та інші, попри те, що були об'єктами досліджень у сучасній теорії лінгвістики та літературознавства, досі не мають чітких дефініцій. Дослідники даних понять подають абсолютно різні визначення цих термінів, що часто суперечать один одному. Особливої уваги потребує питання збереження ідіостилю автора під час перекладу творів.

У статті досліджено поняття «ідіостиль перекладача» та вплив ідіостилю перекладача на ідіостиль автора на прикладі творів Йоргоса Сеферіса.

**Мета дослідження** – проаналізувати повноту відтворення індивідуального стилю Йоргоса Сеферіса у перекладах українською мовою.

**Об'єкт дослідження** – індивідуальний стиль автора художнього твору.

**Предмет дослідження** – поезія Йоргоса Сеферіса мовою оригіналу та її переклад українською мовою.

**Методи дослідження.** Основними методами дослідження, що були

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Reproduction of the Idiosyncrasy of George Seferis in Translations into Ukrainian (in Ukrainian) [Vidtvorennya idiosylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Liubchenko T. V. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Vasylenko V. V. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylenko@gmail.com](mailto:valeriavasylenko@gmail.com)

використані у роботі є описовий (для збору даних і їх аналізу для формування теоретичної частини дослідження), метод зіставного аналізу (для порівняння оригіналу та перекладів поезій Й. Сеферіса), метод кількісного аналізу (для підрахування частотності використання певної лексики для характеристики ідіостилу Й. Сеферіса), метод перекладацького аналізу (для дослідження перекладів поезії Й. Сеферіса).

**Наукова новизна.** У статті узагальнено інформацію про ідіостиль, його зв'язок з ідіолектом. Удосконалено знання про ідіолект грецького письменника Йоргоса Сеферіса, проаналізовано переклад його поезій з точки зору збереження та відтворення індивідуального стилю автора.

### Огляд наукової літератури

Переклад художніх творів – це мистецтво. Лінгвісти досі сперечаються чи можна вважати переклад окремим твором, літературним досягненням народу перекладача, чи це просто переклад оригіналу. Звичайно, не можна заперечувати той факт, що для перекладу художніх творів, а особливо поезії, необхідний талант. О. В. Мазур зазначає, що творча особистість перекладача ще недостатньо вивчена, враховуючи контекст національної культури, традиції перекладу, життя та діяльність перекладача, його уподобання у відборі матеріалів та перекладацька робота, її значення для української та світової культури [12, с. 308]. Під індивідуальним стилем перекладача можна розуміти систему змістовних та формальних характеристик перекладеного тексту, що втілюють смаки а також філологічні та професійні нахили перекладача [6, с. 353].

Перед початком роботи над перекладом необхідно дослідити ідіостиль автора, щоб зберегти його в перекладі. Індивідуальний стиль перекладача не повинен «перекривати» індивідуальний стиль автора на жодному з рівнів: лексичному (перекладач зберігає метафори, образи, реєстр словникового запасу, що використовується автором); синтаксичному (типіві синтаксичні структури зберігаються (іменні, безособові, складні тощо); фонетичному (алітерації, асонанси тощо типіві для автора переважно в поетичних творах) [5, с. 39].

Термін ідіостиль тісно пов'язаний з такими поняттями як ідіолект та індивідуальний стиль. Ідіостиль та «індивідуальний стиль» розглядаються більшістю мовознавців як взаємозамінні поняття, синоніми, в той час як з ідіолектом їх або ототожнюють (наприклад В. П. Григор'єв заявляв, що

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Відтворення ідіостилу Йоргоса Сеферіса в перекладах українською мовою (Українською) [Vidtvorennja idiosylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Любченко Т. В. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knu.edu.ua),

Васильченко В. В. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)

**PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS**

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

ідіостиль є одночасно й ідіолектом [11, с. 10]), або розмежовують. Аналіз визначень термінів «ідіолект» та «ідіостиль» виявив, що вони досить часто вживаються у якості синонімів. Існує багато підходів до вивчення ідіостилу: лінгвістичний, лінгвокогнітивний, лінгвокультурологічний, лінгвопоетичний, кількісний та якісний, семантико-стилістичний, системно-структурний, комунікативний, естетично-маркований, образно-композиційний, комунікативно-когнітивний, адресно-діяльнісний, функціонально-домінантний тощо [4, с. 10]. Для більш повного аналізу ідіостилу автора вважається доцільним комбінувати різні підходи. Кореляцію ідіостиль/ідіолект зазвичай кваліфікують як частковий вияв відношення мовлення (текст) – стиль мовлення (мова художніх текстів). В. В. Леденева дає такі визначення: ідіолект – усі тексти, створені автором у хронологічній послідовності, тоді як ідіостиль – це сукупність глибинних констант та доміант певного автора, що вплинули на те, щоб ці тексти з'явилися саме в цій послідовності [8, с. 292]. О. С. Ахманова зазначає, що індивідуальний стиль автора – це сукупність основних елементів стилю творів письменника в конкретний період його творчості чи в усіх творах загалом [1, с. 231].

Термін «ідіолект» був вперше запропонований американським мовознавцем Бернардом Блохом. Він визначав це поняття як сукупність можливих висловлювань одного мовця у певний момент використання мови для взаємодії з одним іншим мовцем [13, с. 13].

Індивідуалістичний аспект мови – це те, що ми називаємо ідіолектом. Ідіолект можна описати як «постійні мовленнєві особливості у вимові, лексичному виборі чи граматиці, які є специфічними для конкретного мовця». Дж. Хіггінботхем розширює це визначення, кажучи, що ідіолект – це не те, що правильно чи неправильно, а те, чому мовець надає перевагу [14, с. 27].

В. В. Виноградов виділяє два рівня даного явища [2, с. 144]:

- ідіолект в широкому розумінні являє собою реалізацію певної мови індивіда, тобто сукупність текстів, породжуваних мовцем і досліджуваних лінгвістом з метою вивчення системи мови;
- ідіолект у вузькому сенсі – це сукупність специфічних мовних особливостей певного носія мови.

Щодо індивідуального стилю автора В. В. Виноградов визначає його як

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

**Reproduction of the Idiodystle of George Seferis in Translations into Ukrainian (in Ukrainian) [Vidtvorennya idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]**

© Liubchenko T. V. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Vasylichenko V. V. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)

структурно єдину та внутрішньо пов'язану систему засобів і форм мовленнєвого вираження. Він зазначає, що в індивідуальному стилі відбувається індивідуальне вживання різноманітних мовних засобів в нових функціях в залежності від лінгвістичного вибору письменника [3, с. 243].

Беручи до уваги сучасне мовне бачення художнього тексту, дослідники виділяють основні характерні ознаки ідіостилу автора: система мовленнєвих засобів, що використовуються автором для досягнення своєї комунікативної мети; спосіб відображення внутрішнього світу автора як представника певної літературної течії; відображення розуміння автором проблем, які його хвилюють; використання стилістичних прийомів, нових понять, стилістично маркованої лексики для вираження смислового та емоційного змісту тексту [9, с. 85].

Можна виділити такі фактори формування ідіостилу письменника:

- соціально-історичні умови;
- співвіднесення традицій та новацій у авторській творчості;
- жанрові характеристики твору;
- стан особистості письменника (уява, емоції, настрої тощо);
- світогляд та життєвий досвід.

Частина лінгвістів вкладає в поняття ідіолект більш широке значення ніж ідіостиль. Так, у «Літературознавчому словнику-довіднику» подається таке визначення ідіолекту: «Індивідуальне мовлення, що пояснюється місцем проживання, віком, фахом, соціальним станом, загальним рівнем культури певної людини. Ідіолект як мовна характеристика особистості не тільки окреслює особливе, а й розкриває різноманітні аспекти мови як загальнонаціонального феномена, її невичерпний потенціал». З цього визначення виходить, що ідіолект являє собою основу, на якій формується ідіостиль автора [7, с. 27]. В той же час інша частина мовознавців вважає, що ідіостиль є більш широким поняттям і вбирає в себе термін ідіолект. Так, Л. О. Ставицька зазначає, що ідіостиль автора ширший за його ідіолект, адже «ідіолект – це сукупність особливостей, що характеризують мовлення конкретного індивіда, а ідіостиль – це індивідуальний стиль, тобто сукупність основних стильових особливостей, які характеризують твори того чи того автора у певний період або всю його творчість. Їх можна ототожнити, проте

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Відтворення ідіостилу Йоргоса Сеферіса в перекладах українською мовою (Українською) [Vidtvorennja idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Любченко Т. В. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Васильченко В. В. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)

**PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS**

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

використання терміну ідіолект зобов'язує враховувати екстралінгвальні фактори та хронологічні параметри творчості письменника: дата, місце народження і проживання, історико-культурні обставини, соціальне середовище тощо, що визначають мовний код і окремого індивіда, і письменника» [11, с. 5].

У даній статті підтримуємо думку лінгвістів, які визнають поняття «ідіолект» таким, що включає в себе поняття «ідіостиль», тобто ширшим за нього. Ми вважаємо, що ідіолект це реалізація певної мови індивіда, тобто сукупність текстів, породжуваних мовцем, в той час як поняття «ідіостиль» позначає внутрішньо пов'язану систему засобів і форм мовленнєвого вираження застосованих у цих текстах.

**Основний зміст**

Йоргос Сеферіс – багатогранна особистість і його індивідуальний стиль чітко прослідковується в усіх його творах. На формування специфічного ідіостилу вплинуло багато факторів. Його життєвий досвід, світогляд, виховання в сім'ї, де культивувалося мистецтво та любов до Справжньої Греції минулого, а також до сучасної європейської культури, його життя в студентські роки закордоном, товаришування з французькими символістами тощо. Й. Сеферіс добре знав літературне та культурне минуле своєї батьківщини. Він вивчав Есхіла, Гомера і Софокла, і його життєва філософія відповідала його класичній спадщині.

Й. Сеферіс – один з тих поетів, який не використовував жодних безглузвих абстракцій, його вірші втілюють збагачені образи історії та особистого міфу. Те, що робить Сеферіса «національним поетом», – це його любов до близькості з людством загалом, що характерно для його поезії.

Історичні події, які він пережив також мали великий вплив на будь-яку людину світу – його сучасника, та особливо на греків, які окрім двох світових воєн пережили жахливий геноцид, декілька переворотів, війну всередині країни. Поет був позбавлений своєї батьківщини внаслідок Малоазійської катастрофи і поневірявся, як Одисей без Ітаки, з яким себе сам асоціював. Гуманіст в душі, він зневажав сучасність повну лиха та безчестя, його захоплювала античність, у своїх творах він саме через призму давності, міфології висміював сучасних йому політиків.

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

**Reproduction of the Idiodystle of George Seferis in Translations into Ukrainian (in Ukrainian) [Vidtvorennya idiosstylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]**

© Liubchenko T. V. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knu.edu.ua),Vasylchenko V. V. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriiavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriiavasylichenko@gmail.com)

Почуття, представлені в збірках Й. Сеферіса знайомі майже кожній людині у певний період життя, не відтворені поетом банально. Ідіостиль Й. Сеферіса особливий тим, що він апелює до емоцій, дозволяючи читачам інтерпретувати його твори в залежності від їх життєвого досвіду. Лаконічно він може сказати набагато більше, чим більшість людей у двохгодинних промовах.

Тематика творів Й. Сеферіса, звичайно, змінювалася, але деякі мотиви залишились головними впродовж усього життя. Перш за все, це тема мандрів, яка нагадує подорожі Одиссея, з якими поет неодноразово ототожнював себе. Але до зустрічі з Кіпром, він був Одиссеєм без Ітаки, його подорожі були безцільними та повними суперечностей.

Друга тема – це тема батьківщини, Греції, проте античної, а не сучасної. Сучасність часто насичена для Й. Сеферіса чужим змістом, і вони воюють між собою. З теми приречених мандрів виходить відчуття самотності. Звідси асоціації з образом Ельпенора. У Гомера, п'яний Ельпенор, який так любив Кірку, що не хотів їхати додому, впав з даху і скрутив в'язи. У Й. Сеферіса він оживає у своїх численних нащадків. Самотність поета серед ельпенорів підкреслюється пейзажем. У палітрі пейзажу спочатку переважають кольори осені та зими, вечірнього або нічного освітлення. Кіпр, навпаки, також асоціюється з сонячним світлом у ландшафті.

Алюзії на Давню Грецію присутні у багатьох творах. Розглянемо для прикладу *Oi σύντροφοι στον Άδη*. Сама назва наштовхує на згадку про Підземне царство Аїда, куди потрапляють душі померлих. Епіграфом до даного твору є уривок з «Одіссеї» Гомера написаний давньогрецькою

*νήπιοι, οἱ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἡελίοιο  
ἦσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.*

Що в перекладі означає:

*З'їли, безумні, волів вони Гелія Гіперіона,  
Що понад нами, — за те дня повернення він їх позбавив.*

У поезіях багато згадок про море та воду, що не дивно, оскільки вони – частина грецького пейзажу, грецької природи глибоко шанованої Й. Сеферісом.

Жінка, кохання постає в поезії Й. Сеферіса ідеалізовано. Жінка – Афродіта, мрія, нездійсненна і недоступна. Одним з улюблених образів Й. Сеферіса також була жінка-Горгона:

*Δεν μπορώ να ζω*

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Відтворення ідіостилу Йоргоса Сеферіса в перекладах українською мовою (Українською) [Vidtvorennja idiosylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movoju]

© Любченко Т. В. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Васильченко В. В. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)

*όλο με παγόνια  
μήτε να ταξιδεύω μερόνυχτα  
μέσα στα μάτια της γοργόνας.*

Соціальні теми в поезії Й. Сеферіса дуже приховані, вони представлені через античні асоціації.

Поезія Й. Сеферіса містить безліч літературних натяків, які свідчать як про його індивідуальну подорож як поета, так і про його розуміння того, що органічно для його власної культури, одним із найтриваліших поетичних образів є образ «виклику душ померлих» сучасного Одиссея. Так, у його грецьких поезіях звучать Ш. Бодлер, П. Валері, П. Верлен, Геракліт, Гесіод, Гомер, Данте, Евріпід, Т. Еліот, Есхіл, К. Кавафіс, А. Кальвос, К. Клодель, В. Корнарос, Ж. Лафорг, Ж. Мореас, К. Паламас, Е. Фунт, Платон, Е. По, М. Пруст, А. Сикельянос, Д. Соломос тощо.

Сучасність відчувається в його віршах під час війни та в кіпрській збірці. Творчість поета пронизана любов'ю до батьківщини, своїх почуттів і, як єдності землі, людей та історії, але ніде ці потаємні почуття не набувають банального звучання.

Розглянемо його першу збірку поезій «Поворот». Оригінальна назва збірки «Строфі» поєднує в собі кілька значень: сам поворот; строфа як елемент поетичного тексту; строфа як елемент театрального дійства в античній драмі. «Поворот» Йоргоса Сеферіса, поворот, зроблений до нових горизонтів для сучасної грецької поезії, – це книга, призначена знищити, викликати гнів, насмішки, різку критику, захоплені оплески, надії, тремтіння критичного розуму, тобто має всі ознаки твору мистецтва, що виходить за рамки усталених звичних рутин і має неспокійну тенденцію до поширення, домінування, розширення, до подальшого створення нових естетичних цінностей.

Однією з характерних рис ідіостилі Й. Сеферіса можна назвати місткість, яку ми бачимо уже в самій багатозначній назві збірки. Більшість поезій у даній збірці коротенькі, проте можуть багато чого сказати про стан поета. Можемо вважати зміст та назву першої поетичної збірки Й. Сеферіса пророчими, оскільки його пізніші досягнення у галузі вказували на розрив поета з традиційною поезією.

Окрім поеми «Стиль дня», всі інші, здебільшого – це вірші традиційного

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Reproduction of the Idiodystle of George Seferis in Translations into Ukrainian (in Ukrainian) [Vidtvorennja idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Liubchenko T. V. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Vasylichenko V. V. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)

стилю у формі, організовані в катрени. Катрени – чотиривірші. В даній збірці переважає кільцеве римування, є також вірші з перехресним та в деяких випадках неповним римуванням. Характерними ліричними відхиленнями від усталених критеріїв традиційної поезії у даній збірці є неоднакова кількість складів у вірші, зіяння, перенесення та часто невдала рима.

Вірш «Поворот», як і вся однойменна збірка Й. Сеферіса, вносить зміни до сучасної грецької поезії, оскільки у них поет намагається звільнитися від способів вираження минулого. Поет не відчуває потреби висловити свої переживання зрозуміло чи чітко зазначити конкретну тему. Важливим є передача домінуючого почуття, але воно не пов'язане з чітко заданою подією. Цей еліптичний запис досвіду виконує подвійну протилежну функцію, оскільки, з одного боку, вірш важко зрозуміти, він не дозволяє реконструювати початкову подію, досвід, а з іншого боку, він відкритий для багатьох інтерпретацій, даючи можливість ширшій аудиторії пізнати його. Отже, читаючи цей вірш, ми розуміємо, що ми не можемо чітко визначити ту подію, що викликала у поета емоції, які він фіксує, і це фактично штовхає нас на необхідність читати його тексти за допомогою емоцій, а не логіки. Таким чином, на відміну від віршів минулого, коли поети творили у сфері конкретного, ми стикаємось з поетичним дискурсом, який намагається контактувати з читачем на більш суттєвому рівні, аніж суворі та часто відокремлена логіка. Поет вимагає від читача відчуття, прийняти його слова як прояви своєї душі, а не як холодні логічні форми. У той же час читач покликаний прийняти свою нездатність повністю зрозуміти досвід поета, оскільки спільності людської душі, по суті, недостатньо для повного розуміння іншого.

Перша збірка Й. Сеферіса містила в собі поезію більш традиційної форми, римовані вірші, що складаються з катренів, повних символізму та почуттів. Вони короткі за формою та місткі за змістом. Лаконічно та коротко автор передає свої почуття через слова вільні для будь-якого прочитання та інтерпретування в залежності від людини, та її душевного стану під час ознайомлення з цією збіркою. У своїй наступній визначній збірці «Міф-історія» Йоргос Сеферіс відступає від традиційних поетичних форм і звертається до верлібру. Він відмовляється від рамок, що сковують його, він мандрує, як Одисей у пошуках не лише Ітаки, але й підходящої форми, за допомогою якої він зміг би у повній мірі передати свої почуття та погляди.

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Відтворення ідіостилю Йоргоса Сеферіса в перекладах українською мовою (Українською) [Vidtvorennja idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Любченко Т. В. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Васильченко В. В. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriiavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriiavasylichenko@gmail.com)

**PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS**

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

У 2013 році була видана збірка вибраних поезій Йоргоса Сеферіса, переклади яких виконали Ірина Бетко, Іван Драч, Світлана Йовенко, Марина Маришук, Олександр Пономарів, Лариса Скирда, Тетяна Чернишова та Андрій Савенко.

Поетичний переклад – це переклад в основі якого лежить необхідність передати концептуальну та естетичні інформацію оригіналу та ідіостиль автора, намагаючись як можна точніше відтворити зовнішню та внутрішню матрицю поетичного твору. Переклад поезії можна вважати одним із найскладніших, оскільки він вимагає від перекладача не тільки знання мови, але й поетичного чуття та, одночасно, здатності залишатися перекладачем оригіналу, не перетворюючи свій переклад на власний, новий поетичний твір.

Особливої уваги потребує вивчення питання специфіки збереження ідіостилу автора під час перекладу поетичних творів. Виконання перекладу поетичного твору вимагає від перекладача виключної майстерності. Питання перекладності поезії довгий час викликало бурхливі дискусії серед науковців. Деякі вчені вважають, що при перекладі втрачається поезія, тоді як інші стверджують, що всі значення є перекладними, а в перекладі втрачається лише форма поетичного дискурсу. Також є інші вчені, які вважають, що переклад поезії можливий лише за умови збереження цілісності та стилю вихідного тексту у мові перекладу.

Для відтворення поетичного твору при перекладі необхідно зберегти елементи зовнішньої та внутрішньої матриць вірша. Ідіостиль поета передається за допомогою форми, яку він обирає для відображення змісту. Збереження зовнішньої матриці віршованого, римованого твору є дуже складним оскільки потрібно, не спотворивши зміст врахувати усі тонкощі і правильно підібрати риму, чи якимось чином компенсувати її.

Основними елементами так званої зовнішньої матриці вірша, які ми можемо побачити, не вчитуючись у текст, є:

- наявність (або відсутність) еквілінеарності,
- вокалічна або консонантна рима,
- чоловіча чи жіноча рима,
- характер римування,
- збереження чи незбереження кількості строф,

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

**Reproduction of the Idiodystle of George Seferis in Translations into Ukrainian** (in Ukrainian) [Vidtvorennja idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movoju]

© Liubchenko T. V. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knu.edu.ua),Vasylichenko V. V. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)

- повторення тощо [15].

Внутрішня матриця поетичного твору складається з елементів, які не видно ззовні. Вони виявляються лише завдяки більш глибокому аналізу тексту. Ними є:

- зміст одного рядка (строфи),
- сукупність різних стилістичних засобів автора – тропів,
- синтаксичні характеристики строфи,
- евфонічна (звукова) структура твору,
- прагматичний підтекст,
- образи авторського твору, на основі яких будується основний сюжет та розвиток теми твору.

Звичайно, у перекладах поетичних художніх творів велика роль належить відтворенню інших, крім названих, зовнішніх та внутрішніх елементів матриці віршованого твору.

Переклад твору «Ἀρνῆση», «Заперечення» було виконано Іваном Драчем та Тетяною Чернишовою. Аналіз показує, що як першоджерело так і переклад містять у собі три катрени, тобто дванадцять рядків (три чотиривірша), тобто еквілінеарність (рівна кількість рядків) наявна. Бачимо, що вірш «Заперечення» у Йоргоса Сеферіса не має чіткого віршованого розміру. Кількість складів не рівна, іноді зустрічаємо ямб. Однак, у перекладі можна чітко виділити трьохстопний анапест. Характер римуння у «Ἀρνῆση» Й. Сеферіса – кільцеве, рима – вокалічна (*περιστέρη – μεσημέρη*) окрім *της – μπατής* і *λάθος – πάθος*. Жіноча рима чергується з чоловічою (*κρυφό – γλυφό, περιστέρη – μεσημέρη*). Однак, у перекладі українською мовою римуння стає неповним. Розглянемо перший катрен.

|                                                                                                          |                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Στο περιγιάλι το κρυφό<br/>κι άσπρο σαν περιστέρη<br/>διψάσαμε το μεσημέρη·<br/>μα το νερό γλυφό.</i> | <i>На пустельному березі білому,<br/>мов голубка свята, безборонна,<br/>шерхлі губи успразі розкрили ми,<br/>а вода, а вода ж солонна.</i> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

У даному випадку хіба що безборонна – солонна можна вважати римою. Й. Сеферіс у своїй першій збірці у більшості поезій ще вживає риму, проте є й поезії з неповною римою.

Щодо внутрішньої матриці твору, а саме змісту окремого рядка, то він все

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Відтворення ідіостилю Йоргоса Сеферіса в перекладах українською мовою (Українською) [Vidtvorennja idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Любченко Т. В. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Васильченко В. В. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)

## PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

ж дещо змінений. Оригінал вирізняється лаконічністю і простотою, яка тим не менш має в собі глибину, в той час як переклад перенасичений різними епітетами метафорами та додаваннями. Порівняємо буквальний переклад першого катрену та переклад Івана Драча та Тетяни Чернишової:

|                                                                                                            |                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>На прихованому узбережжі<br/>білому наче голуб<br/>спрагу відчули ми по обіді<br/>та вода – солоня.</i> | <i>На пустельному березі білому,<br/>мов голубка свята, безборонна,<br/>шерхлі губи у спразі розкрили ми,<br/>а вода, а вода ж солоня.</i> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Бачимо, що у перекладі з'явилися епітети до голубки (свята, безборонна), та у третьому рядку додали інформацію (шерхлі губи у спразі розкрили ми), у другому та третьому катрені також присутнє зловживання епітетами та трансформаціями змісту:

|                                                                                                        |                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>На білому піску<br/>Ми написали ім'я її<br/>Добре, що подув морський бриз<br/>І стер цей напис.</i> | <i>На піску написали на білому<br/>ім'я спраги - в чеканні завмерли.<br/>Хвиля вдарила вогкими крилами<br/>ім'я стерлося, море стерло.</i> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

«В чеканні завмерли» —додавання перекладачів, цього в оригіналі не було. Також вони додали метафору «хвиля вдарила вогкими крилами». В оригіналі надпис стер вітер, в перекладі це зробило море.

Наступний катрен:

|                                                                                                               |                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Με τί καρδιά, με τί πνοή,<br/>τί πόθος και τί πάθος<br/>πήραμε τη ζωή μας· λάθος!<br/>κι αλλάζαμε ζωή.</i> | <i>З тугими вітрилами, з гарячими крилами<br/>серце в пристрасті мчало наосліп.<br/>Були юні ми. Стали дорослі.<br/>Ми змінили життя - плин змінили ми.</i> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Перший рядок Й. Сеферіса лаконічний. У перекладі – інтерпретація змісту перекладачем «з тугими вітрилами, з гарячими крилами». Рядок «змарнували життя та змінили його» у художньому перекладі також перетерпів значні зміни – «Були юні ми. Стали дорослі. Ми змінили життя – плин змінили ми».

Загалом, усі образи оригіналу було передано, але також створено нові (вогкі крила, спрага, шерхлі губи). Щодо тропів, то в перекладі їх набагато більше. Однією з характерних рис індивідуального стилю Й. Сеферіса, що особливо помітна у збірці «Поворот», – це його здатність передавати багато сенсу, говорячи мало слів.

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Reproduction of the Idiodystle of George Seferis in Translations into Ukrainian (in Ukrainian) [Vidtvorenja idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Liubchenko T. V. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Vasylichenko V. V. [Vasyli'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)

Даний переклад «Заперечення» безперечно дуже поетичний і яскравий, проте він більше демонструє ідіостиль перекладачів, а не самого Автора. Однак, враховуючи той факт, що один з перекладачів – відомий український письменник, це не викликає здивування. Іван Драч та Тетяна Чернишова створили чудовий поетичний твір, з чітким віршовим розміром, ритмом, майстерно застосувавши усі доступні засоби виразності (метафори, епітети, тощо), показуючи усю красу української мови.

Розглянемо переклад «Μνήμη, β'» (у перекладі «Пам'ять II») з третього тому «Вахтового журналу». «Пам'ять II», переклав його відомий мовознавець та перекладач Олександр Пономарів. Цей вірш також написаний верлібром, еквілінеарність у перекладі присутня (тридцять рядків як в оригіналі так і в перекладі). Зміст кожного рядка переданий чітко за винятком одного моменту:

|                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Εἶναι παντοῦ το ποίημα. Η φωνή σου<br/>καμιά φορά προβαίνει στο πλευρό του<br/>σαν το δελφίνι που για λίγο<br/>συντροφεύει<br/>μαλαματένιο τρεχαντήρι μες στον ήλιο<br/>και πάλι χάνεται. Εἶναι παντοῦ το<br/>ποίημα</i> | <i>Яка краса навколо! Голос твій<br/>подеколи кружляє коло нього,<br/>немов дельфін, який наздожене<br/>вітрильник,<br/>що золотом виблискує на сонці,<br/>і зникне знов. Яка краса навколо!</i> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

«Всюди поезія» замінено на «Яка краса навколо!». За винятком цього, усе точно відтворено при перекладі. Загальний зміст, прагматичний підтекст, образи, тропи – усе відтворено без значних змін в ідіостилі автора. Тобто даний переклад майже збігається з оригіналом з точки зору зовнішньої та внутрішньої матриці.

Робота Олександра Пономаріва є взірцем того, як перекладач повинен, ігнорувати власний індивідуальний стиль, демонструючи читачу ідіостиль автора, що його створив.

Збереження зовнішньої та внутрішньої матриці поетичного твору, а також характерних рис індивідуального стилю автора дуже непросте завдання для перекладача. Важливо не дати власному ідіостилю домінувати у перекладі над ідіостилем автора. Перекладачу необхідно знайти баланс між власним індивідуальним стилем, та ідіостилем автора, бо найчастіше перекладачі намагаються не просто перекласти оригінал але й продемонструвати свій талант та показати читачам багатство своєї мови та власні художні здібності, що з

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Відтворення ідіостилу Йоргоса Сеферіса в перекладах українською мовою (Українською) [Vidtvorennja idiosylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movoju]

© Любченко Т. В. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Васильченко В. В. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriiavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriiavasylichenko@gmail.com)

одного боку не погано, оскільки збагачує культуру та літературу народу, мовою якого твір перекладається, однак з іншого боку, суть перекладу полягає у тому, щоб донести автора оригіналу, його задум, його прагматичний підтекст до читача, а не адаптувати оригінал так, щоб він «красивіше» звучав.

При відтворенні віршованих творів, що не мають чіткого розміру та рими (тобто верлібру) іноземною мовою набагато легше відтворити індивідуальний стиль автора, так, щоб перекладач по мінімуму проявляв власний ідіостиль, оскільки при перекладі римованих творів, відтворення деяких особливостей зовнішньої матриці віршованого твору (що у свою чергу також є однією з особливостей індивідуального стилю автора) може призвести до того, що перекладач знехтує внутрішньою матрицею чи відтворенням інших особливостей індивідуального стилю автора оригіналу. Або навпаки, перекладач може більш точно відтворити внутрішню матрицю першоджерела, та знехтувати зовнішньою.

### Література:

1. Ахманова, О. С. *Словарь лингвистических терминов* (Москва: Изд-во «Сов. энцикл.», 1969), 608.
2. Виноградов, В. В. *О художественной прозе* (Москва, Ленинград: Госиздат, 1959), 654.
3. Виноградов, В. В. *О языке художественной прозы* (Москва: Наука, 1980): 360.
4. Горченко, О. «Проблематика підходів до дослідження ідіостилу.» *Науковий вісник Чернівецького університету: Германська філологія* 751 (2015): 73-79.
5. Данік, Л. В., Година-Арютіна, К. В. «Адекватність відтворення ідіостилу: кореляція стилів перекладача і автора при перекладі фразеологічного рівня тексту.» *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія: Філологічні науки* 2 (2015): 35-40.
6. Кияк, Т., Науменко, А., Огуй, О. *Теорія і практика перекладу* (Вінниця: Нова книга, 2006), 592.
7. Коткова, Л. І. «Ідіостиль, індивідуальний стиль і ідіолект: проблеми розмежування.» *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія: Філологічні науки* 2 (2012): 26-29.
8. Леденева, В. В. «Особенности идиолекта Н. С. Лескова: средства номинации и предикации.» (Дисс. д-ра філол. наук, Москва, 2000), 481.
9. Семенюк, О. А. «Ідіостиль автора як відображення його картини світу.»

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Reproduction of the Idiodystle of George Seferis in Translations into Ukrainian (in Ukrainian) [Vidtvorennja idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movojul]

© Liubchenko T. V. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Vasylichenko V. V. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)

*Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія* 39 (2019): 82–85.

10. Сидоренко, І. «Підходи до вивчення ідіостилю у лінгвістичних дослідженнях художнього тексту.» *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство)* 21 (2015): 298-303.
11. Ставицька, Л. «Про термін ідіолект.» *Українська мова* 4 (2009): 3-7.
12. Шум, О. В. «Співвіднесення ідіостилю автора і стилю перекладача (на матеріалі перекладу роману Ю. Андруховича "Рекреації" німецькою мовою).» *Наукові записки Національного університету "Острозька академія", Серія: Філологічна* 54 (2015): 308-310.
13. Bloch, B. «A set of postulates for phonemic analysis.» *Language* XXIV (1948): 3–46.
14. Eken, F. *Do multilingual speakers have one single underlying idiolect or multiple idiolects bound to specific languages* (Radboud University, 2019): 64.

#### Електронні ресурси:

15. Яблунівська, К. «До питання відтворення жанру в поетичному перекладі.» XVIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД», <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3073>

#### Джерела ілюстративного матеріалу:

16. Сеферис, Й. *Вибране: поезії й літературно-критичні статті*, упорядкування О. Пономарів, А. Савенко; переднє слово А. Савенко, Т. Чернишова; переклади А. Савенко, І. Бетко та ін. (Київ: Журнал «Всесвіт», 2013), 400.
17. Σεφέρης, Γ. *Στροφή* (Αθήνα: τυπογραφείο της Εστίας, 1931), 41.
18. Σεφέρης, Γ. *Ημερολόγιο Καταστροφώματος Γ.* (Αθήνα: Νεφέλη, 2002), 387.

#### References:

1. Ahmanova, O. S. *Slovar' lingvisticheskikh terminov* (Moskva: Izd-vo «Sov. jencikl.», 1969), 608.
2. Vinogradov, V. V. *O hudozhestvennoj proze* (Moskva, Leningrad: Gosizdat, 1959), 654.
3. Vinogradov, V. V. *O jazyke hudozhestvennoj prozy* (Moskva: Nauka, 1980): 360.
4. Gorchenko, O. «Problematyka pidhodiv do doslidzhennja idiostylju.» *Naukovyj visnyk Chernivets'kogo universytetu: Germans'ka filologija* 751 (2015): 73-79.

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Відтворення ідіостилю Йоргоса Сеферіса в перекладах українською мовою (Українською) [Vidtvorennja idiostylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movoju]

© Любченко Т. В. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),

Васильченко В. В. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriiavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriiavasylichenko@gmail.com)

## PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

5. Danik, L. V., Godyna-Arjupina, K. V. «Adekvatnist' vidtvorennja idiosylju: koreljacija syliv perekladacha i avtora pry perekladi frazeologichnogo rivnja tekstu.» *Naukovi zapysky Nizhyns'kogo derzhavnogo universytetu im. Mykoly Gogolja*. Serija: *Filologichni nauky* 2 (2015): 35-40.
6. Kyjak, T., Naumenko, A., Oguj, O. *Teorija i praktyka perekladu* (Vinnycja: Nova knyga, 2006), 592.
7. Kotkova, L. I. «Idiosyl', indyvidual'nyj syl' i idiolekt: problemy rozmezhuvannja.» *Naukovi zapysky Nizhyns'kogo derzhavnogo universytetu im. Mykoly Gogolja*. Serija: *Filologichni nauky* 2 (2012): 26-29.
8. Ledeneva, V. V. «Osobennosti idiolektu N. S. Leskova: sredstva nominacii i predikacii.» (Diss. d-ra filol. nauk, Moskva, 2000), 481.
9. Semenjuk, O. A. «Idiosyl' avtora jak vidobrazhennja jogo kartyny svitu.» *Naukovyj visnyk Mizhnarodnogo humanitarnogo universytetu*. Serija: *Filologija* 39 (2019): 82–85.
10. Sydorenko, I. «Pidhody do vyvchennja idiosylju u lingvistychnyh doslidzhennjah hudozhn'ogo tekstu.» *Naukovi zapysky Vinnyc'kogo derzhavnogo pedagogichnogo universytetu imeni Myhajla Kocjubyns'kogo*. Serija: *Filologija (movoznavstvo)* 21 (2015): 298-303.
11. Stavyc'ka, L. «Pro termin idiolekt.» *Ukrai'ns'ka mova* 4 (2009): 3-7.
12. Shum, O. V. «Spivvidnesennja idiosylju avtora i sylju perekladacha (na materiali perekladu romanu Ju. Andruhovyha "Rekreacii" nimec'koju movoju).» *Naukovi zapysky Nacional'nogo universytetu "Ostroz'ka akademija"*, Serija: *Filologichna* 54 (2015): 308-310.
13. Bloch, B. «A set of postulates for phonemic analysis.» *Language* XXIV (1948): 3–46.
14. Eken, F. *Do multilingual speakers have one single underlying idiolect or multiple idiolects bound to specific languages* (Radboud University, 2019): 64.
15. Jablunovs'ka, K. «Do pytannja vidtvorennja zhanru v poetychnomu perekladi.» *XVIII Mizhnarodna naukovo-praktychna internet-konferencija «Problemy ta perspektyvy rozvytku nauky na pochatku tret'ogo tysjacholittja u krai'nah SND»*, <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3073>
16. Seferys, J. Vybrane: poezii' j literaturno-krytychni staty, uporjadkuvannja O. Ponomariv, A. Savenko; perednje slovo A. Savenko, T. Chernyshova; pereklady A. Savenko, I. Betko ta in. (Kyiv: Zhurnal «Vsesvit», 2013), 400.
17. Σεφέρης, Γ. *Στροφή* (Αθήνα: τυπογραφείο της Εστίας, 1931), 41.
18. Σεφέρης, Γ. *Ημερολόγιο Καταστώματος Γ.* (Αθήνα: Νεφέλη, 2002), 387.

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Reproduction of the Idiodystle of George Seferis in Translations into Ukrainian (in Ukrainian) [Vidtvorennja idiosylju Jorgosa Seferisa v perekladah ukrai'ns'koju movoju]

© Liubchenko T. V. [Ljubchenko T. V.], [tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua](mailto:tetiana.liubchenko@knlu.edu.ua),Vasylichenko V. V. [Vasyl'chenko V. V.], [valeriavasylichenko@gmail.com](mailto:valeriavasylichenko@gmail.com)